

Länsstyrelserna

DAGS – Digital arbetsmarknadskunskap genom SFI

Utbildningsmaterial till film: Vård och omsorg

Förord

Projekt DAGS är ett samverkansprojekt mellan länsstyrelserna i Stockholms län, Södermanlands län och Arbetsförmedlingen. Projektets syfte är att tidigarelägga kopplingar och övergångar till arbete och studier bland målgrupper som står längre från arbetsmarknaden och har lägre studieprogression genom ett pedagogiskt anpassat och digitalt information- och utbildningsmaterial.

SFI har under de senaste åren haft en ökad tillströmning av elever med låg eller ingen tidigare utbildning, ofta i kombination med otillräckliga digitala kunskaper. En grupp som särskilt sticker ut är utrikes födda kvinnor som bedöms ha stora utmaningar. Många kommuner upplever stora svårigheter att möta behoven hos dessa elever¹. Detta påverkar individens förutsättningar på en allt mer tudelad arbetsmarknad. Utbildning och erfarenhet är avgörande för att en person ska bedömas som anställningsbar. Individer med låg utbildning och svag koppling till arbetsmarknaden kommer att ha fortsatt svårt att finna en varaktig plats på arbetsmarknaden. Det finns stor risk för undanträngningseffekter när konkurrensen om arbetstillfällen ökar samt att jämställdheten på arbetsmarknaden fortsatt är i obalans.

Identifierade framgångsfaktorer för att motverka segregation är bland annat att kombinera studier i svenska språket med arbetsmarknadsnära moment liksom samverkan mellan bland annat statliga sektorsmyndigheter, kommunal verksamhet och civilsamhällets aktörer. Satsningarna i projekt DAGS ska överbrygga några av dessa utmaningar i syfte att minska kunskapsgapet och korta vägen till arbete och etablering i samhället.

Att skapa hållbara strukturer för samhällsviktiga funktioner som bidrar till social hållbarhet och hållbar framtid för hela befolkningen är i linje med de globala målen i Agenda 2030. Projekt DAGS jobbar aktivt mot måluppfyllelse av mål 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 4 god utbildning: säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande, mål 10 om minskad ojämlikhet och mål 5 om jämställdhet.

Den digitala arbetsmarknadsvägledningen genom språk innebär ett antal digitala produkter (filmer) med fokusområden inom utbildning och arbetsmarknad. Filmerna är framtagna med en anpassad

---

¹ Länsstyrelsernas lägesbilder av kommunernas beredskap och kapacitet

pedagogik för målgruppen med ett kompletterande utbildningsmaterial.

Utbildningsmaterialet är uppbyggt utifrån filmerna och ämnar följa individens lärande. Det är centralt i vuxendidaktiska sammanhang att erfarenheter, åsiktsbildande lärande och handlingsförmåga att påverka sin egen framtid är i fokus. Genom att använda förebilder och andra förstärkningseffekter synliggörs individens möjlighet och egenmakt. Det samlade materialet ger en tidig och grundläggande förståelse för vägar och möjligheter till studier och arbete på svensk arbetsmarknad. Information om projektet och produkterna finns publicerade på www.arbetsformedlingen.se/play samt på länsstyrelsernas hemsidor.

Beatrice Ask, landshövding i Södermanlands län
Sven-Erik Österberg, landshövding i Stockholms län
Linda Schön Doroci, direktör för verksamhetsområdena Direkt,
Arbetsgivare och Arbetsökande, Arbetsförmedlingen

Innehåll

Förord	4
Vård och omsorg	8
Vård och omsorg	8
Intervju med Zikra Ahmed	9
Ordlista till intervju med Zikra Ahmed	10
Intervju med Arsu Tümer.....	11
Ordlista till intervju med Arsu Tümer	12
Intervju med Ali Abdulkadir	13
Ordlista till intervju med Ali Abdulkadir.....	14
Ordlista till hela filmen	15
Tankekarta	16
Gemensam tankekarta i helklass	17
Programledare: Margret Atladottir.....	18
Frågor	18
Intervju med Zikra Ahmed	19
Frågor	19
Intervju med Arsu Tümer.....	20
Frågor	20
Intervju med Ali Adbulkadir	21
Frågor	21
Återberätta muntligt	22
Återberätta skriftligt.....	24
Lucktext.....	26
Presentera dig själv	28
Intervju.....	29
Utbildningsmaterialet	30
Lucktext – facit	30
Hörövning – facit	30
Pedagogiska idéer.....	31
Läroplan	31

Mål	32
Riktlinjer	32
Kursplan för SFI.....	33
Utbildningens mål	33
Bedömning	34
Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B	34
Hörförståelse	34
Läsförståelse	34
Muntlig interaktion	34
Muntlig produktion	35
Skriftliga färdigheter	35
Vidare utbildningsmöjligheter	35
Utbildningsplikt	35
Arbetsmarknadsutbildning	35
Din kommun	36
Jobb- och utvecklingsgarantin	36
Etableringsprogrammet	37

Vård och omsorg

Vård och omsorg

Jobb inom omsorg. Vad betyder det? Kan du jobba inom omsorg? Då jobbar du med att hjälpa människor. I den här filmen kommer vi att titta på jobb inom omsorg och vad du behöver göra för att jobba inom omsorg och hjälpa andra människor.

Intervju med Zikra Ahmed

Jag heter Zikra Ahmed och kommer från Sudan. Jag har bott i Sverige i fem år. Jag valde vård och omsorg eftersom jag tycker om att jobba med människor och jag tycker att det är jätteroligt att jobba med äldre. Det är jättekul. Det är positivt. Jag studerar en dag i veckan och jobbar fyra dagar i veckan. Ibland jobbar vi i grupp och ibland jobbar jag ensam. Jag tycker att jag är duktig eftersom jag tycker om mitt jobb. När man tycker om sitt jobb, gör man ett bra jobb. Jag tycker mycket om att jobba inom vården. Man måste tycka om att jobba med människor. Det är viktigt när man jobbar inom vården. Man måste ha tålamod och kunna hålla sig lugn. Man måste vara positiv. O framtiden tänker jag studera vidare till sjuksköterska. Det är min dröm.

Ordlista till intervju med Zikra Ahmed

Ord	Översättning
människor	
äldre	
positivt	
studerar	
en dag	
veckan	
en grupp	
duktig	
tycker om	
tålamod	
framtiden	
min dröm	

Intervju med Arsu Tümer

Jag heter Arsu Tümer och kommer från Turkiet. Jag kom till Sverige 2012. Jag studerar vård-och omsorgsarbete 1. Jag studerar en dag i veckan och jobbar fyra dagar i veckan. Jag jobbar på ett gruppboende. Det är bra att det finns en språkutbildning. De tänker också på ens framtid. Vi arbetar tillsammans med utbildningen. Vi fokuserar både på utbildningen och på språket. Det är bra att söka den här utbildningen. Varför ska vi sitta hemma och söka jobb? Det är bättre att gå en utbildning och sen söka jobb. Jag tänker gå en undersköterskeutbildning och sen söka jobb. Jag hoppas att jag kan gå en sjuksköterskeutbildning och sen få en fast anställning.

Ordlista till intervju med Arsu Tümer

Ord	Översättning
ett gruppboende	
en språkutbildning	
arbetar	
fokuserar	
söka	
sitta hemma	
bättre	
en undersköterskeutbildning	
en sjuksköterskeutbildning	

Intervju med Ali Abdulkadir

Jag gick på SFI och sen på Komvux. Jag gick en utbildning i vård och omsorg på Åsö gymnasium för fem år sen innan jag började jobba. Jag valde den utbildningen eftersom jag tycker om att jobba med människor. Därför valde jag den utbildningen. Jag hade ett års praktik och sen blev jag fast anställd. Det tog ett år. Jag är duktig eftersom jag älskar att jobba med människor. Jag är en social person, jag är stresstålig och jag har empati och sympati för andra. Vi jobbar tillsammans i grupp och delar på de boende. Jag tar hand om två boende och min kollega tar hand om två boende. Vi jobbar med rullande schema. Vi har morgonpass, kvällspass och nattpass. Jag jobbar på de tre passen när det behövs. Annars jobbar jag dagspass. I framtiden hoppas jag att jag kan studera vidare inom vård, så hoppas jag att framtiden ser ut. Jag kanske blir läkare. Man vet aldrig. Men jag vill aldrig sluta studera.

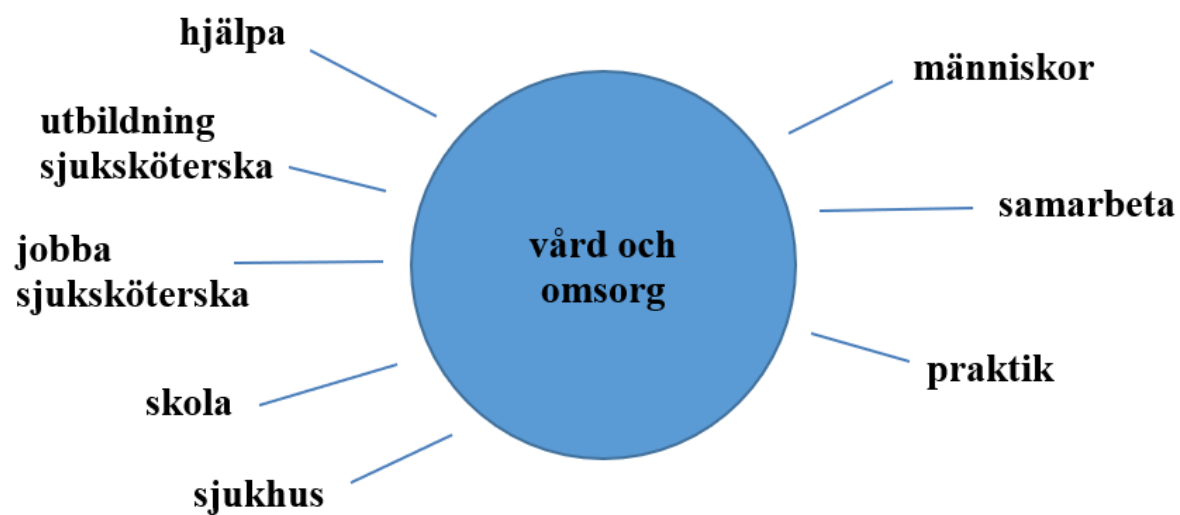
Ordlista till intervju med Ali Abdulkadir

Ord	Översättning
ett gymnasium	
valde	
en praktik	
anställd	
en social person	
stresstålig	
empati	
rullande schema	
morgonpass	
kvällspass	
nattpass	
dagspass	
en läkare	

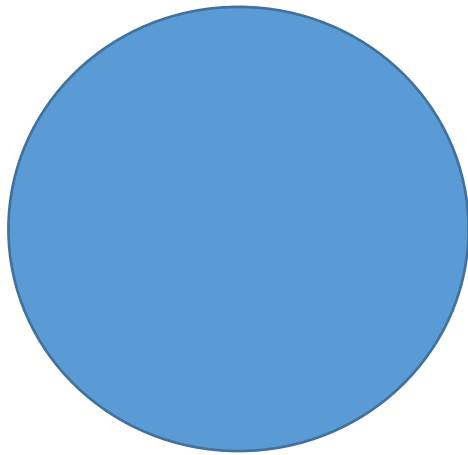
Ordlista till hela filmen

Ord	Översättning
vård	
omsorg	
hjälpa	
ensam	
lugn	
en sjuksköterska	
en utbildning	
en praktik	
framtiden	
studera vidare	

Tankekartan

Gemensam tankekarta i helklass

Programledare: Margret Atladottir

Hon heter Margret. Hon pratar om vård och omsorg. Hon pratar om att jobba med att hjälpa andra människor.

Margret frågar: Vill du jobba med att hjälpa andra människor? Hon har en blå blus. Hon har brunt hår. Hon är inomhus. Hon är på en skola.

Frågor

Vad heter hon? _____

Vad pratar hon om? _____

Vad frågar hon? _____

Vad har hon för kläder? _____

Vilken färg har hon på håret? _____

Var är hon? _____

Intervju med Zikra Ahmed

Hon heter Zikra. Hon kommer från Sudan. Hon studerar vård och omsorg. Hon jobbar med människor. Hon studerar också svenska. Zikra tycker om att jobba med äldre människor. I framtiden vill hon bli sjuksköterska.

Frågor

Vad heter hon? _____

Varifrån kommer hon? _____

Vad studerar hon? _____

Vad tycker hon om att göra? _____

_____

Vad vill hon göra i framtiden?

_____

Intervju med Arsu Tümer

Hon heter Arsu. Hon kommer från Turkiet. Hon studerar vård och omsorg. Hon jobbar på ett gruppboende. Hon studerar också svenska. Arsu tycker om att jobba tillsammans med andra. I framtiden vill hon bli undersköterska och få fast jobb.

Frågor

Vad heter hon? _____

Varifrån kommer hon? _____

Vad studerar hon? _____

Vad tycker hon om att göra? _____

_____

Vad vill hon göra i framtiden? _____

_____

Intervju med Ali Adbulkadir

Han heter Ali. Han har bott i Sverige i 30 år. Han studerade SFI och Komvux. Han jobbar med vård och omsorg. Han tycker om att jobba med människor. I framtiden vill han studera mer och kanske bli läkare.

Frågor

Vad heter han? _____

Hur länge har han bott i Sverige? _____

Vad jobbar han som? _____

Vad tycker han om att göra? _____

_____

Vad vill han göra i framtiden? _____

_____

Återberätta muntligt

Vad berättar Zikra i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Arsu i filmen? Berätta med egna ord.

Vad berättar Ali i filmen? Berätta med egna ord.

Vad handlar filmen om? Berätta med egna ord.

Återberätta skriftligt

Vad handlar filmen om? Skriv med egna ord.

Lucktext

Välj bland orden i rutan. Du ska använda alla orden.

Tycker du om att hjälpa andra _____? Du kan studera en yrkesutbildning och jobba inom _____ och _____. Då tar du hand om människor. Du jobbar på dagen eller på _____. När du jobbar inom vård och omsorg behöver du samarbete och jobba i _____.

Hörövning

Intervju med Ali. Lyssna på intervjun och svara på frågorna.

1. Vad heter han? _____

2. Hur länge har han bott i Sverige? _____

3. Vad jobbar han med? _____

4. Vad tycker han om att göra? _____

_____

5. Vad vill han göra i framtiden? _____

_____

Presentera dig själv

Svara på frågorna.

Vad heter du? _____

Varifrån kommer du? _____

Vad studerar du? _____

Vad vill du göra i framtiden? _____

Presentera dig själv.

Jag heter _____ och jag kommer från

_____. Jag studerar _____.

I framtiden vill jag _____

_____

_____.

Intervju

Intervjua varandra.

Hej, Vad heter du? _____

Varifrån kommer du? _____

Vad studerar du? _____

Vad vill du göra i framtiden? _____

Presentera varandra. Skriv svaren från din intervju.

Hej, hon/han heter _____

och hon/han kommer från _____.

Hon/han studerar _____. I framtiden vill hon/han

Utbildningsmaterialet

Materialet är tänkt för lärare att använda såsom det passar er grupp. Komplettera ord till ordlistan och tankekartan vid behov. Hörövningen är till intervjun med Ali Adbulkadir börjar 04:56 in i filmen.

Lucktext – facit

Tycker du om att hjälpa andra människor? Du kan studera en yrkesutbildning och jobba inom vård och omsorg. Då tar du hand om människor. Du jobbar på dagen eller natten.

När du jobbar inom vård och omsorg behöver du samarbeta och jobba i grupp.

Hörövning – facit

1. Vad heter han? Han heter Ali Adbulkadir.
2. Hur länge har han bott i Sverige? Han har bott 30 år i Sverige.
3. Var jobbar han med? Han jobbar med människor.
4. Vad tycker han om att göra? Han tycker om att jobba med människor och ta hand om människor.
5. Vad vill han göra i framtiden? Han vill studera mera och kanske bli läkare.

Pedagogiska idéer

Eleverna skriver en presentation om sig själv. Eleverna presenterar sig själva inför klassen. Eleverna intervjuar varandra. Eleverna presenterar sin klasskamrat. Eleverna skriver sina presentationer på datorn. Samla alla presentationer med bilder på varje elev och elevpar som intervjuat varandra.

Filma elevernas presentationer och klipp ihop med till exempel iMovie.

Läroplan

Valda utdrag från Vuxenutbildningens uppdrag

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier (...) I ett allt mer digitaliserat samhälle ska vuxenutbildningen också bidra till att utveckla elevernas *digitala kompetens*. (...) samarbete med arbetslivet, Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens parter är av betydelse för yrkesutbildningens kvalitet och för elevens fortsatta etablering på arbetsmarknaden. Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande (...) och har kunskaper om samhälls- och arbetsliv, arbetsmarknaden

(...). Det är särskilt viktigt att vuxenutbildningen samarbetar med arbetslivet när det gäller yrkesutbildning.

Mål

Vuxenutbildningens mål är att varje elev får information om arbetslivets aktuella och förväntade kompetensbehov, medvetet kan ta ställning till fortsatta studie- och yrkesinriktning (...) och har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige (...).

Riktlinjer

Personalen ska, efter en av rektorn gjord arbetsfördelning bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke (...), informera och vägled eleverna inför deras val av kurser, vidare utbildning och yrkesverksamhet (...) samt bidra till att presumtiva elever får information om olika utbildningsmöjligheter.

Det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att (...) studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder samt inför val av framtida utbildningar och yrke (...).

Kursplan för SFI

Utbildningens mål

Genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska eleven ges förutsättningar att utveckla

- sin förmåga att läsa och skriva svenska,
- sin förmåga att tala, lyssna och samtala på svenska,
- sin förmåga att förstå talad och skriven svenska,
- sin förmåga att anpassa språket till olika syften, mottagare och situationer,
- sin förmåga att använda digital teknik och relevanta verktyg för lärande och kommunikation,

samt ska eleven också ges möjlighet att utveckla sin interkulturella kompetens genom att reflektera över egna kulturella erfarenheter och jämföra dem med företeelser i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv i Sverige.

Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar sin kompetens att använda digital teknik, relevanta verktyg och medier för information, kommunikation och lärande.

Bedömning

Utgångspunkten för bedömningen ska vara elevens förmåga att använda det svenska språket på ett begripligt sätt för olika syften i vardags-, samhälls-, och arbetsliv samt fortsatta studier

Kunskapskrav för betyget Godkänt i kurs B

Följande kunskapskrav möts av filmerna och utbildningsmaterialet.

Hörförståelse

Eleven kan förstå korta och tydliga muntliga instruktioner (...). Eleven förstår korta återberättade händelser, samtal, information och anpassade nyheter om välbekanta ämnen.

Läsförståelse

Eleven läser och förstår enkla texter i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven läser och förstår anpassade berättande och beskrivande texter om välbekanta ämnen, konkret information (..).

Muntlig interaktion

Eleven kan kommunicera med stöd i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven deltar i enkla samtal om välbekanta ämnen. I samtal framför och reagerar eleven på påståenden, åsikter och önskemål samt ställer och besvarar frågor på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet.

Muntlig produktion

Eleven kommunicerar med stöd och med ett enkelt språk i vanliga situationer i vardagslivet. Eleven berättar i enkel form om personliga erfarenheter och om välbekanta personer, platser och händelser.

Skriftliga färdigheter

Eleven skriver enkla och begripliga korta meddelanden, hälsningar och texter om sig själv och upplevda händelser.

(SKOLFS 2021:61 6) (www.skolverket.se)

Vidare utbildningsmöjligheter

Hur gör du för att utbilda dig till ett yrke? Vägen till ett yrke kan se väldigt olika ut. Att vägen till ett yrke ser olika ut beror på att det är olika för olika personer.

Utbildningsplikt

Om du omfattas av utbildningsplikten så söker du de utbildningar som ingår i utbildningsplikten. Kontakta Arbetsförmedlingen eller din kommun för att ta reda på mer om det!

Arbetsmarknadsutbildning

Om du är inskriven på Arbetsförmedlingen kan det finnas möjlighet för dig att gå en Arbetsmarknadsutbildning. Fråga Arbetsförmedlingen om du har möjlighet till det.

Din kommun

En annan vanlig väg är att vända sig till kommunen där man bor och gå en utbildning genom kommunen. Men det finns många kommuner i Sverige och de olika kommunerna har olika utbildningar. En utbildning som finns i en kommun finns inte alltid i en annan kommun. Genom kommunen kan du tex läsa en yrkesutbildning eller kurser på grundskole- eller gymnasial nivå. Om du är intresserad av det: Ta kontakt med din kommun och fråga vilka utbildningar som finns för just dig.

Jobb- och utvecklingsgarantin

Jobb- och utvecklingsgarantin är ett arbetsmarknadspolitiskt program och ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska insatser, program och tjänster. För att en arbetssökande ska kunna ta del av programmet ska personen vara inskriven på Arbetsförmedlingen och ha varit arbetslös i minst 12 månader (har man aldrig arbetat i Sverige är det en kvalificeringsgrund). Genom att vara inskriven i Jobb- och utvecklingsgarantin tillgängliggörs i princip hela Arbetsförmedlingens tjänsteutbud (undantag kan finnas) som exempelvis arbetsmarknadsutbildningar, olika former av anställningsstöd och praktik m.m. Personen måste vara aktivt arbetssökande. Under inskrivningstiden får personen aktivitetsstöd från Försäkringskassan. För att få mer

information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs här:

[Jobb- och utvecklingsgarantin - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

Etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet är ett arbetsmarknadspolitiskt program som ingår i Arbetsförmedlingens ordinarie utbud av arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Den som nyligen kommit till Sverige och fått uppehållstillstånd på någon av följande grunder: flykting, skyddsbehövande eller anhörig till de tidigare nämnda samt fyllt 20 år kan ingå i etableringsprogrammet. Genom etableringsprogrammet får den arbetslösa del av större delen av Arbetsförmedlingens insatser så som arbetsmarknadsutbildningar, praktik och anställningsstöd. Under tiden i etableringsprogrammet får den arbetslösa, etableringsersättning. För att få mer information samt ta reda på om en person är kvalificerad för programmet krävs kontakt med Arbetsförmedlingen för en individuell arbetsmarknadspolitisk bedömning. För mer information kontakta Arbetsförmedlingen och/eller läs mer här:

[Etableringsprogrammet - Arbetsförmedlingen \(arbetsformedlingen.se\)](http://arbetsformedlingen.se)

www.lansstyrelsen.se

Utgivningsår: 2022

Länsstyrelsen Stockholm, e-post: stockholm@lansstyrelsen.se, telefon växel: 010-223 10 00

Länsstyrelsen i Södermanland, e-post: sodermanland@lansstyrelsen.se, telefon växel: 010-223 40 00